

**TYÖKUORMITUKSEN HALLINTAA
KÄSITTELEVÄ JAOSTO**

**PÖYTÄKIRJA 29
19.2.2024
STM108:00/2021
VN/23868/2021**

Aika Keskiviikko 14.2.2024 klo 14.00-16.05

Paikka Teams-kokous

Läsnä	Janas Antti	Sosiaali- ja terveysministeriö, puheenjohtaja
	Harainen Tiia	Etelä-Suomen avi, työsuojelun vastuualue, asiantuntija
	Lanttola Päivi	Valtion työmarkkinalaitos, jäsen
	Mironen Anne	Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK, jäsen
	Mäkelä Albert	Suomen Yrittäjät, jäsen
	Nummelin Ida	STTK, jäsen
	Perttula Pia	Työterveyslaitos, jäsen
	Rintala Jenny	Sosiaali- ja terveysministeriö, jäsen
	Salli Minna	Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT, jäsen
	Salomaa Anne	Elinkeinoelämän keskusliitto EK, jäsen
	Savinko Lotta	Akava, jäsen
	Savolainen Jarna	Työturvallisuuskeskus, jäsen
	Työläjärvi Riitta	Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK, jäsen
	Uusitalo Hanna	Työterveyslaitos, asiantuntija
	Vattulainen Kirsi	Aluehallintovirastojen työsuojelun vastualueet, jäsen
	Alanko Leena	Sosiaali- ja terveysministeriö, sihteeri

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi jaoston 29. kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen (22.1.2024) pöytäkirja.

3. Työturvallisuusrikokset: tunnusmerkistö ja oikeuskäytäntöä psykososiaalisesta kuormituksesta

Lakimies Tiia Harainen Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelta esitteli aihekohdassa mainittua asiaa koskevan diasarjan, joka oli toimitettu jaostolle etukäteen. Hän kävi esityksessä läpi seuraavia asioita:

- Rikoslaki (RL) 47 luku 1, 7, 8, 9 §
- Työturvallisuusrikoksen tunnusmerkistö, RL 47 luvun 1 §
 - Blanko-rangaistussäännös
 - Rikkominen, aiheuttaminen, mahdollistaminen, laiminlyöminen, huolehtimatta jättäminen / teko tai laiminlyönti
 - Tahallisuus - huolimattomuus
 - Työnantaja - työnantajan edustaja, 8 §
 - Rangaistusasteikko

- Vastuun kohdentuminen, 7 §
- Oikeushenkilön rangaistusvastuu, 9 § ja RL 9 luku
- Työturvallisuuslain säännökset, koskien erityisesti psykososiaalista työssä kuormittumista: pääosin 8, 10, 25, 28 §
- Oikeuskäytäntöä vuosilta 2021-2023, yhteensä 11 kpl viideltä työsuojelun vastuualueelta
- KKO 2021:52

Esityksen jälkeen käytiin keskustelua aiheesta. Todettiin mm. että rikosoikeudellinen vastuu työturvallisuusasioissa ulottuu myös asetustasolle. Esimerkiksi rakennuspuolella on paljon asetustasoista sääntelyä, ja monet laiminlyönnit koskevat nimenomaan asetuksen säännöksiä.

Työturvallisuusrikosten rikosoikeudellisia vastuita selvitellessä käydään läpi esihenkilöiden tehtävät, oikeudet ja toimivaltuudet. Vastuu suhteutetaan niihin sekä siihen, mitä on tapahtunut.

Työturvallisuuslainsäädännön rikkomusten rangaistuskäytännöstä on tehty aika vähän selvityksiä tai tutkimuksia. Vilja Hahto ja Anne Alvesalo ovat tehneet 2000-luvun alkupuolella asiaan liittyvää tutkimusta. Lisäksi Defensor Legis on julkaissut aiheesta artikkelin vuonna 2021. Niistä käy ilmi, että rangaistuskäytäntö työturvallisuusrikosasioissa on maltillista.

4. Hallinnolliset ja rikosoikeudelliset seuraamukset Ruotsissa

Jenny Rintala esitteli jaostolle diaesityksen pohjalta aihekohdassa mainittua asiakokonaisuutta. Tausta-aineistona oli myös etukäteen toimitettu yhteenveto Ruotsin säädöksistä.

Esityksen jälkeen aiheesta käytiin keskustelua, jossa tuotiin esille mm. eroja Suomen ja Ruotsin täytäntönnäpanon välillä: Ruotsissa rikoskaaren työympäristörikos edellyttää vahinkoseuraamusta, Suomessa työturvallisuusrikoksen tunnusmerkit ei edellytä henkilövahingon syntymistä.

Ruotsissa rikosoikeudellinen vastuu kohdistuu luonnolliseen henkilöön eikä siellä ole varsinaisesti oikeushenkilön rangaistusvastuuta ja yhteisöön kohdistettavaa rangaistusta. Ruotsissa henkilökohtaista rikosvastuuta täydentää tai korvaa kuitenkin rikoskaaressa säädetty yrityssakko elinkeinonharjoittajalle (företagsbot), joka on rikokseen perustuva erityinen oikeusseuraamus. Ruotsissa lisättiin rikoskaareen vuonna 2006 syyteharkintasääntö, jonka johdosta elinkeinonharjoittajalle suunnattu yrityssakko on suurelta osin korvannut luonnollisen henkilön rangaistusvastuun. Jos rikos, joka voi aiheuttaa yrityssakkoa koskevan vaatimuksen, on tehty huolimattomuudesta eikä siitä voida olettaa aiheutuvan muuta seuraamusta kuin sakkoa, syyttäjä saa asettaa henkilön syytteeseen vain, jos syytteen nostaminen on yleiseltä kannalta tarpeellista. Koska sakko on tavanomainen seuraamus työympäristörikoksesta (vakavampia tapauksia lukuun ottamatta), merkitsee syyteharkintasäännös sitä, että suurin osa työympäristörikoksista johtaa yksinomaan yrityssakkoon eikä henkilökohtaiseen rikosoikeudelliseen vastuuseen.

5. Työsuojelupaneelin tulokset

Erityisasiantuntija Hanna Uusitalo Työterveyslaitokselta esitteli Työsuojelupaneelin tuloksia. Työsuojelupaneeli on työsuojeluhenkilöstölle (työsuojelupäälliköt, työsuojeluvaltuutetut) suunnattu, ajankohtaisia työelämäasioita käsittelevä sähköinen kysely, joka toteutetaan Työterveys-

laitoksen ja Työturvallisuuskeskuksen yhteistyönä. Vuoden 2023 kysely lähetettiin TTK:n rekisteristä otetulle 4000 henkilön satunnaisotokselle. Kyselyyn vastasi 597 henkilöä. Kyselyn vaihtuvana teemana oli työsuojelu ja työn psykososiaaliset tekijät. Tuloksiin voi tutustua Työelämäntiedon sivulla [Työsuojelu ja työn psykososiaaliset tekijät | Työelämäntieto | www.tyoelamatieto.fi](#) (Tulokset löytyvät aiheittain alavetovälisestä).

6. Muut asiat

Puheenjohtaja otti esille aiemmin jaostolle lähettämänsä sähköpostikyselyn koskien jäsenten näkemyksiä ministeriön erään virkamiehen osallistumisesta jaoston joihinkin tuleviin kokouksiin. Saatujen vastausten ja kokouksessa käytettyjen puheenvuorojen perusteella todettiin, että jaostoa ei laajenneta.

7. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään torstaina 7.3.2024 klo 14-16 Teamsin välityksellä.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.05.

Puheenjohtaja

Antti Janas

Sihteeri

Leena Alanko